

men jeg skal, som sagt, blot subsidiairt anbefale dette Forslag og derimod principaliter anbefale Regjeringens oprindelige Udkaft. Jeg har i Forening med 14 andre Medlemmer stillet et Endringsforslag angaaende Toldfrihed eller Toldgodtgjærelse. Jeg har allerede ved Sagens forrige Behandling tilladt mig at udtale de Grunde, hvorfor jeg anseer det for rigtigt, at denne Bestemmelse bliver indført betingelsesviis, saaledes at der kun skal udredes Godtgjærelse af Kongerigets Finantser, forsaavidt det ikke kunde opnaaes, at der blev tilstaaet Indførsels-Toldfrihed. Jeg har ligeledes udtalt mig om, hvorfor jeg fandt, at det var et billigt Forlangende af denne Landsdeel ligeoverfor de andre Landsdele, da den Jernbane, som er tilsigtet ved Regjeringens Udkaft, er en gennemgaaende Jernbane, en Jernbane af større Omfang og Betydning end de Jernbaner, deels i Sjælland og deels i Slesvig og Holsteen, med Hensyn til hvilke der allerede er tilstaaet Indførsels-Toldfrihed. Forsaavidt der imidlertid skal findes nogen Betænkelse ved at gaae ind paa mit principale Forslag, har jeg tilladt mig at stille det subsidiaire Forslag, at § 6 i Loven af 4de Marts 1857, som indeholder, at der kan tilstaaes Toldgodtgjærelse af Kongerigets særlige Finantser, optoges i Lovens sidste Paragraph, og at det saaledes ikke bliver §§ 2 og 5 i Loven af 4de Marts 1857, men §§ 2 og 6, der blive anvendelige.

Knudsen: I Anledning af det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Narhøus Amts 1ste Valgkreds (Winther) tiligemed flere Medlemmer af Udvalget, maa det være mig tilladt at yttre et Par Ord. Der er fra de ærede Herrer fremkommet et heelt nyt Lovforslag, og i § 1 af dette Forslag bemyndiges Regjeringen til at afflutte Contract om Bygningen af en Jernbane fra den slesvigiske Grændse til Viborg, gennem Gudenaadalen, med Sidebane til Narhøus og Randers. Naar de ærede Forslagsstillere ere komne til Viborg, saa standse de, og idet de forbigaae Strækningen fra Viborg til Struer, begynde de igjen, ifølge § 12, med en Hestebane fra Struer over Høstebro, Ringkjøbing og saa fremdeles Syd paa. Selv om en saadan Hest- eller Locomo-

tiv-Bestbane var nyttig for denne Egn, hvilket jeg gjerne skal indrømme, idet jeg troer, at en Bane, gaaende den Vej, vil være hensigtsmæssig og fordelagtig for den vestlige Deel af Sjælland, saa forekommer det mig dog, at det Forslag, der foreligger i § 12, hviler paa et saa løst Grundlag og støtter sig paa saaledes usikre Beregninger, hvortil kommer, at Forslaget med Hensyn til selve Banebygningen er saa aldeles forkeert og saa aldeles upraktisk, at det virkelig forundrer mig, at de ærede Forslagsstillere ikke ere blevne opmærksomme derpaa, og at de i det Hele taget ere fremkomne med dette Forslag. Ifølge Forslaget skal Banen saavidt muligt lægges paa Chausseen. Meningen deraf er jo vel den, derved at lette Jernbaneanlægget med Hensyn til Dumbostninger. Den ene Halvdeel af Chausseen skal altsaa optages til Bane, og den anden Halvdeel beholdes som Chaussee; man vil altsaa, at der skal færdes med Banen paa den ene Side af Chausseen og med sædvanlig Befordring paa den anden Side; det troer jeg nu slet ikke kan gaae an, naar man tager Forholdene i Betragtning, og det undrer mig, at de ærede Forslagsstillere ikke have indseet dette. (Tscherning: Det er slet mange Steder!). Jeg er dog af den Formening, at det paa saa lang en Vejstrækning er upraktisk og ikke kan gaae an. Hvorledes vil man f. Ex. kunne færdes med Kreaturer der, hvorledes vil man kunne føre med Heste og Vogn paa den ene Side af Chausseen umiddelbart op til Banen, uden at Gruus og Smaasteen kastes ind over Skulderne, fylder disse og derved forarsager Fare, naar Banen passeres. Noget Saadant kan dog virkelig ikke gaae an. (Tscherning: Jo!). Endten maa man opgive Chausseen som saadan, eller ogsaa maa man lægge Banen udenfor. (Tscherning: Det er slet saaledes mange Steder!). Ja, den ærede Rigsdagsmand har jo seet Saameget, altsaa det med.

Formanden: Jeg maa anmode om, at Taleren ikke afbrydes.

Knudsen: Det hedder endvidere i § 12, at Expropriationen til dette Baneanlæg og Jordarbejderne ved samme skulle udføres saa